

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลจากการศึกษา

จากการศึกษาทำให้ทราบ ขั้นตอนในการดำเนินธุรกิจส่งออกซึ่งได้แก่ การจดทะเบียนผู้ส่งออก การเสนอขายและรับคำสั่งซื้อ การส่งมอบทางการค้าระหว่างประเทศ การเตรียมสินค้า การดำเนินพิธีการขาออก การเรียกเก็บเงินและชำระเงินค่าสินค้า และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก เช่น คำสั่งซื้อ ใบรายการสินค้า ใบสั่งซื้อสินค้า ใบกำกับสินค้า ใบแสดงรายการบรรจุหีบห่อ ใบตราส่งสินค้าทางอากาศ ใบขนสินค้าขาออก ใบขนสินค้ามูลค่าเงิน แบบธุรกิจต่างประเทศ 1 เลตเตอร์ออฟเครดิต ตัวแลกเงิน หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า เป็นต้น เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกนั้นยังเกี่ยวข้องกับการบัญชีอีกด้วย

การส่งมอบทางการค้าที่นิยมใช้กัน ได้แก่ การส่งมอบสินค้า ณ โรงงาน (Ex Work) และการส่งมอบสินค้า ณ กาบเรือ (FOB) สำหรับโครงสร้างราคาสินค้าส่งออกประกอบด้วย ต้นทุนสินค้า ค่าฉลากและหีบห่อ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน กำไรที่คาดหวัง ค่าใช้จ่ายในการผ่านพิธีการศุลกากร ค่าระวางเรือ ค่าประกันภัยสินค้า

ในธุรกิจส่งออกนั้นพบว่า การรับรู้รายได้จากการส่งออกจะรับรู้ตามวันที่ และตามจำนวนเงินในใบขนสินค้าขาออก การรับรู้ค่าใช้จ่ายจะรับรู้ตามรายการที่เกิดขึ้น การลงบัญชีจะเป็นไปตามหลักการบัญชีที่ยอมรับทั่วไป ถูกหน้การค้าที่เป็นเงินตราต่างประเทศที่คงเหลืออยู่ ณ วันสุดท้ายของปีแสดงยอดคงเหลือเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนซื้อขายของธนาคารพาณิชย์ ณ วันทำการสุดท้ายของปี

สิทธิประโยชน์ที่ผู้ส่งออกจะได้รับ ได้แก่ การคืนอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบที่นำเข้ามาเพื่อทำการผลิตและส่งออกในภายหลัง การยกเว้นภาษีอากรสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน การขอชดเชยภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร เป็นร้อยละของมูลค่าสินค้าที่ส่งออกในรูปของบัตรภาษี สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไปที่ประเทศพัฒนาแล้วให้แก่สินค้าที่มีแหล่งกำเนิดในประเทศที่กำลังพัฒนา โดยการลดหย่อนหรือยกเว้นอากรขาเข้าแก่สินค้าที่อยู่ในข่ายได้รับสิทธิพิเศษนี้ และการได้รับสิทธิเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 จากมูลค่าของสินค้าส่งออกตามใบขนสินค้าขาออก

ในการส่งออกขั้นต้นในการดำเนินธุรกิจและขั้นตอนการผ่านพิธีการศุลกากร ของธุรกิจขนาดเล็กจะเหมือนกับธุรกิจขนาดใหญ่ ธุรกิจขนาดเล็กนิยมใช้บริการของบริษัทนายหน้า (Forwarding Agent) ในการจองระวางเรือหรือเครื่องบิน การดำเนินการขออนุญาตส่งออก การขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า หนังสือรับรองต่าง ๆ ที่ผู้ซื้อระบุไว้ในแอลซี และนิยมใช้บริการของตัวแทน (Shipping) ในการขอรับเงินชดเชยภาษีอากร

ปัญหาที่พบ

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชีเพื่อการส่งออก ได้แก่

1. เนื่องจากผู้ส่งออก ซึ่งประกอบกิจการขนาดเล็กส่วนหนึ่งไม่มีพนักงานบัญชีประจำกิจการ จึงใช้บริการของสำนักงานบัญชีในการจัดทำบัญชีและงบการเงิน เพื่อใช้ประกอบการยื่นเสียภาษีโดยกิจการจะรวบรวมเอกสารที่เป็นหลักฐานประกอบการลงบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบกำกับภาษี หนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย ฯลฯ ไว้ให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานบัญชีไปลงรายการในแต่ละเดือน ซึ่งกิจการอาจเก็บไว้ไม่ครบถ้วนเมื่อมีการตรวจสอบภาษีเงินได้ในภายหลัง เอกสารประกอบการรายการไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดอาจจะต้องเสียเบี้ยปรับ หรือเงินเพิ่มตามที่เจ้าพนักงานประเมิน
2. ผู้ประกอบการขนาดเล็กบางรายขาดความสนใจกับการจัดทำบัญชีรายซื้อสินค้าคงคลัง ผู้ประกอบการมียอดสินค้าคงเหลือที่เป็นจำนวนเงินปรากฏในบัญชี แต่การจัดทำรายการสินค้าและจำนวนสินค้าที่คงเหลืออาจไม่ตรงกัน ทำให้อาจต้องเสียเบี้ยปรับภาษีอากรในภายหลัง หากมีการตรวจสอบภาษีอากรและเสียโอกาสในการบริหารสินค้าคงเหลือ
3. ในการบันทึกบัญชีด้านการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย ธุรกิจขนาดเล็กส่วนใหญ่จะจัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปแต่มีบางแห่งมีการใช้หลักภาษีอากร และหลักการบัญชีผสมกัน เช่น การรับรู้รายได้ รับรู้ตามหลักภาษีอากร เพื่อให้การเสียภาษีอากรถูกต้อง การรับรู้รายจ่ายสินทรัพย์ หนี้สิน ใช้หลักการบัญชีแล้วปรับปรุงเฉพาะรายการรายจ่ายให้ตรงตามข้อกำหนดของกฎหมายภาษีอากร ในงบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล
4. ธุรกิจส่งออกมีกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องทั้งด้านภาษีอากร ด้านศุลกากรเป็นต้น ซึ่งกฎระเบียบดังกล่าวมีการปรับปรุงเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์อยู่เสมอ หากผู้ส่งออกและพนักงานบัญชีไม่ติดตามข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการบันทึกบัญชีได้ เช่น ไม่ได้หักภาษี ณ ที่จ่าย

จากการศึกษาทำให้ได้ข้อมูลในการจัดทำบัญชีสำหรับธุรกิจขนาดเล็ก ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดทำระบบบัญชีสำหรับธุรกิจขนาดเล็กต่อไป เนื่องจากธุรกิจขนาดเล็กเป็นฐานในการผลิตของธุรกิจขนาดใหญ่และเป็นภาคผลิตที่แท้จริงหากสามารถควบคุมค่าใช้จ่ายได้ และต้นทุนในการประกอบการค่อนข้างต่ำ ธุรกิจก็จะมีศักยภาพในการแข่งขันทางด้านราคากับคู่แข่งชั้นได้ นอกจากนี้ธุรกิจขนาดเล็กอาจเติบโตเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ในอนาคต การมีระบบบัญชีที่ดีตั้งแต่ต้น เมื่อธุรกิจขยายงานออกไปธุรกิจจะมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่เพียงพอในการวางแผนธุรกิจ

ข้อเสนอแนะ

ผู้ส่งออก ผู้ประกอบการ ควรให้ความสนใจศึกษาในเรื่องหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และหลักการภาษีอากร ข้อแตกต่างระหว่างหลักการบัญชีและหลักการภาษีอากร

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกบัญชี ควรศึกษาและติดตามข้อมูลเกี่ยวกับหลักการบัญชี และหลักการภาษีอากรอย่างสม่ำเสมอ ทันต่อเหตุการณ์ นอกจากนี้ควรจะให้คำแนะนำแก่ผู้ส่งออก และผู้ประกอบการ ในการจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป

สำหรับผู้สนใจในการพัฒนาการจัดทำระบบบัญชีสำหรับธุรกิจขนาดเล็ก ควรที่จะศึกษาแนวทางและการจัดทำระบบ เนื่องจากผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กมีจำนวนมาก หากสามารถจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปได้ ก็จะเป็นการช่วยให้มาตรฐานการปฏิบัติงานทางการบัญชีโดยรวมดีขึ้นอีกทางหนึ่ง